

Man er til generalforsamling i det amtshistoriske samfund. Formanden aflægger beretning, og man hører at medlemstallet desværre er gået lidt tilbage i det forløbne år. Man får derfor at vide: »Bestyrelsen ser imidlertid gerne, at medlemstallet igen stiger, og vi beder medlemmerne om at agitere for foreningen.«

Ordene er rigtige og velmente, men savner måske lidt glød, og spørgsmålet er, om de har nogen som helst virkning. Det kan imidlertid lade sig gøre at hverve nye medlemmer. Lokalhistorisk Journal har flere gange berettet om vellykkede kampagner. Metoden er forholdsvis enkel. Til en række tilfældigt – eller skønsomt – udvalgte personer sender man et brev med oplysninger om det historiske samfunds virksomhed og indholdet i den kommende årbog samt en opfordring til at indmelde sig. Nogle steder reagerer 8 % af de udvalgte positivt, andre steder 10 %, ja i Viborg amt nåede man endda op på 30 %. Her er altså en farbar vej.

Den foreningsformand, jeg citerede ovenfor, kender godt denne vej. Han sagde: »Det er sandsynligt, at der kunne skaffes 200–300 nye medlemmer på denne måde, men hvor får bestyrelsesmedlemmerne tiden fra?« Nu behøver man jo ikke udsende 3.000 breve hvert år – kampagnen kan godt strækkes over nogle år, man kunne måske få hjælp fra nogle interesserede medlemmer af samfundet, eller man kunne, som i Randers amt, inddrage en række egnshistoriske arkiver og foreninger i arbejdet. Endelig er der den mulighed at antage lønnet medhjælp. Sammenslutningen af lokalhistoriske Foreninger har tilbudt at udlåne 3.000 kr. rentefrit i et år til det gode formål.

Men kan det da betale sig? – vil en og anden måske spørge. Erfaringen siger ja. Historisk Samfund for Randers Amt har offentliggjort nogle tal i Lokalhistorisk Journal, 1. årgang, nr. 2. Inklusive annoncer (som man selv mener måske kunne være sparet) kostede kampagnen 3.727 kr. Udbyttet var 250 nye medlemmer. De betaler hver 25 kr. i kontingent, altså ialt 6.250 kr. Til gengæld skal de have tilsendt en årbog, hvad der giver en udgift på ca. 1.900 kr. Tilbage bliver en reel fortjeneste på 623 kr. allerede det første år. For hver af de 250, der fortsætter som medlem det følgende år, vil der blive et årligt »overskud« på ca. 17 kr.

Hvorfor skulle iøvrigt så mange nyhvervede medlemmer falde fra? Vi skulle da gerne selv have en vis tiltro til værdien af det arbejde vi udfører. I flere amtshistoriske samfund har man faktisk gennem mange år kunnet

fastholde en voxende medlemskreds. Det gælder for eksempel Vejle amt, hvor der i 1961 var knap 800 medlemmer, 1966 knap 1400 og i dag omkring 2400. Der er ikke noget i vejen med den historiske interesse i befolkningen. Derfor kan jeg heller ikke dele den flere gange citerede formands betænkelighed, når han siger: »I vores amt er der desuden mange lokalhistoriske foreninger med sognekommunale arbejdsområder. Historisk Samfund har et godt forhold til disse foreninger, og vi kan dårligt tillade os at gøre strandhugst på deres potentielle medlemsskare.« Skulle det virkelig være sådan at folk siger: Tak, jeg er allerede medlem af én lokalhistorisk forening, så jeg skal ikke være med i amtssamfundet. Hvis begge foreninger har en mission, er forholdet det modsatte: Interessen for én forening vil styrke og nære interessen for den anden.

Dersom foreningerne opgiver at få nye medlemmer af frygt for at kapre de mennesker, der måske ville have meldt sig ind i en anden forening, vil denne side af det lokalhistoriske arbejde hurtigt blive præget af katastrofal tilbagegang. Det amtssamfund, der her er omtalt, har i dag knap 700 medlemmer. Det havde det også for 45 år siden, men i mellemtiden er amtets indbyggertal blevet fordoblet. Der er andre amtssamfund, hvor forholdene ikke er stort bedre. Det vil være dybt tragisk, hvis ikke bestyrelserne ser en udfordring i disse tal.

Knud Prange